

въстание и другите южнославянски народи - в: сб. Априлското въстание 1876, С., 1966, с. 147 сл. **79.** Кр.Шарова. Втората българска легия в Белград - 1867-1868 г.- в: сб. В памет на акад. М.Димитров, С., 1974, 445-503. **80.** ПХ-ФЗ, с. 113 сл. **81.** Пак там, с. 113-114. **82.** На сръбско-турската война е посветен обемист труд под това заглавие от Е.Хаджиниколова, но изворите и литературата (българска и чужда) са интерпретирани непрецизно в едно объркано изложение, което прави книгата трудно използваема без риск за подвеждане и груби грешки. (Вж. пос.авторка "Българите в Сръбско-турската война 1876 г.").

РЕВОЛЮЦИОННИТЕ СЪМИШЛЕНИЦИ В СТРАНАТА И ЧЕТАТА НА ПАНАЙОТ ХИТОВ - 1867 г.

Огняна Маждракова-Чавдарова

Четническото движение като важен етап от националноосвободителните борби е в полезрението на изследователите на Българското възраждане от десетилетия. В неговите рамки неизменно обект на проучване са четите от 1867-мо лето. Все още обаче не са получили отговор ред въпроси около цялостния замисъл и реализация на революционната акция през тази година, продължават неяснотите и около организационния център и връзките на инициаторите с родината. Причината е позната - оскъдността на автентични и сигурни исторически извори, тяхната фрагментарност, както и противоречията в мемоарите, които не рядко водят проучвателя в омагьосания кръг на трудно доказуеми твърдения и хипотези.

Постепенно все пак нарастна документалният материал, свидетелстващ за широкия замисъл на акцията през 1867 г., предвиждаща първоначално мащабно въстание, а сетне сведена до минаването на четите на Филип Тотю и Панайот Хитов и техните съзнателно ограничени действия. Издадените извори от руските архивохранилища в поредицата "Русия и българското националноосвободително движение" т.2 (за периода януари 1864 - май 1867 г.) и т. 3 (май 1867 - дек. 1869 г.) - последният том излязъл в поредицата "Архивите говорят", хвърлиха допълнителна светлина върху активизирането на руската политика, особено благосклонна през 1867 г. към освободителните борби на балканските народи.¹ Поводът за раздвижването на руската дипломатия е Критското въстание, опитите на Сърбия да се откъсне напълно от сюзеренната власт на Портата и подемот сред българската политическа емиграция. Добихме по-пълна представа за международните измерения на българските четнически прояви и благодарение на издадените през 1992 г. два тома с чуждестранни документи "Българското националнореволюционно движение 1868 - 1874 г.",² както и на някои конкретни изследвания.³ Разшири се и базата от